

Így emlékeznek tagtársaink 1956-ra

Néhány gondolat a Miskolci '56-hoz...

Amikor a Kohászati Lapok 2007/1-es számát megkaptam és elolvastam benne az '56-os visszaemlékezéseket (amelyek nagyon tetszettek ugyan, nagy érdeklődéssel olvastam, többeknek, volt MOL-os ismerősöknek is kölcsönadtam, de...), természetesnek vettem, hogy Miskolcra mindössze 10 sor és az 50. évforduló résztvevői részére átadott jubileumi emléklap képe szerepel.

Természetesnek vettem, mert szinte már hozzászórtam, hogy nem tanultuk meg, ha mi nem mutatjuk magunkat, más nem fog egyetemünk népszerűsítése érdekében tenni.

Azután másnap *Szj Zoltán* kollégám hívott fel, akinek végül megígértem, futok a témában néhány kört. Már a lap tanulmányozásánál kiderült, hogy ezt a lapszámot nem a Kohászati szerkesztőbizottsága állította össze, és azt is megtudtam, hogy ehhez a számhoz sem tőlük, sem az egyesület egyetemi csoportjától nem kértek anyagot.

Nagyon jól tudtam, hogy augusztus 20-ig lakóhelyem helytörténeti kiadványainak gondozása miatt nem fogok ráérni, de mindenkinek, akivel beszéltem, megígértem, hogy ha addig más nem ír miskolci 56-os visszaemlékezést, akkor írok én.

Biztosan minden kedves olvasó ismeri *Ungváry Rudolf* „Utána néma csönd” című, 1991-ben megjelent könyvét. (Csak azt nem értem, hogy az 56-os Intézet által készített többkötetes monográfiában miért nincs egyetlen szó hivatkozás sem erre az alapműre?) Bevallom, hogy én csak ennek a könyvnek az elolvasása után tudtam rendbe tenni magamban a miskolci történekek sorrendjét, hiszen az idő nagy részében szolgálatban voltunk, valamennyit aludtunk is, de sok mindenből akkor kimaradtunk, később pedig sokáig nem illett ezzel a témával foglalkozni.

Tény, hogy a miskolci egyetemen annak ellenére, hogy nálunk is október 22-én este volt az első nagygyűlés, a tényleges események csak jóval később, október 26-án gyorsultak fel.

A 22-i nagygyűlés hangulatát nem lehet visszaadni. Ma hiába szeretné magát beleélni bárki, nem tudhatja, mert...

Nagyon fontos tény, hogy mi akkor és ott, követeléseink pontjainak megfogalmazása mellett egy majdan összehívásra kerülő országos „Diákszemélyre” választottunk küldöttestet. Akkor az egész ország egyeteméről érkező küldöttek feladatának szánták a problémák megbeszélését és valamilyen javaslatok kidolgozását. A lényeg, hogy megválasztottunk egy DISZ és pártkijelöléstől független csapatot, akik amikor szükség volt rá, szakemberként és jól tették a dolgukat az egyetem, a város és az ország érdekében! (Ahogy később az egész országban a munkástanácsok és forradalmi bizottságok tagjainak csupa köztisztviselőben álló EMBERT választottak meg, úgy történt ez nálunk is.)

És ahogy a megtorlás során az egész országban, nálunk is ezek az emberek, akik csak köszönetet érdemeltek volna helytállásukért, a nyugalom és a rend megőrzéséért, végül ők „vitték el a balhét”, velük statuáltak példát. Őket bántalmazták, internálták, zárták ki stb. helyettünk, többiek helyett is...)

Ezen a 22-i nagygyűlésen én háromszor kaptam szót. Először, amikor felolvasták a gépészek tíz pontját, kértem, hogy a még kint lévő hadifoglyok hazaengedése is szerepeljen a követelések között. (Ez volt a minimum, amit a bátyám érdekében tennem kellett.)

Amikor a szerkesztőség kicsit átfogalmazta, de az eredeti 10 pontot olvasta fel vagy egy órával később, ismét szót kaptam, és akkor lett 11 pontja egyetemünknek.

Engem annyira még nem fűjtöttek ki életemben, mint az alsóbb évesek tették, amikor azt javasoltam, hogy a diákszemélyre választása ne az adott évfolyamok létszámától függjön, hanem forduljon meg az arány a mégiscsak tapasztaltabb felsőbb évfolyamok javára.

Október 23-án Miskolcon még folyt az oktatás, de délután már újabb gyűlések kö-

vették egymást, és bizony az alsóbb éveseket az addigra megválasztott diákszemélyre vezetői irányításával egyszerűen nem engedték ki a kollégiumokból. Szerdán, 24-én, kissé zaklatottabban, de folyt az oktatás. Este átjöttek a hegyen a diósgyőri kohászok, velük a városba, a Petőfi-szoborhoz vonultunk sok ezren, és útközben már potyogtak a vörös csillagok (sem a rendőrség, sem az ÁVH nem avatkozott be, látni sem lehetett őket, de biztosan ott voltak...). 25-én, csütörtökön is oktatás volt nálunk, de délután és este gyűlések, és ne felejtsük, hogy aznap, tehát 25-én volt Budapesten a Parlament előtti sortűz.

Október 26-án pénteken reggel Miskolcon még érintetlenül működött a rendőrség, az ÁVH és a pártapparátus! Az egyetemen, ha zaklatottan is, de még mindig folyt az oktatás. Délelőtt még én is előadásokat hallgattam, majd amikor ebéd után kijöttem a menzáról, mondta a hangosbemondó, hogy az ÁVH előtt a tüntetőkre lőttek, sok a halott, de még több a sebesült! Sürgősen önkéntes véradókat kérnek, az aula elől indulnak a buszok. Az első busszal én is elmentem, és másfél óra múlva visszaérkezve kiderült, már szervezik a rendfenntartó egyetemista nemzetőr csapatokat, mert kártyavárásszerűen (hiszen ők is hallgattak rádiót!) összedől, szétfutott a rendőrség, az ÁVH, a pártapparátusnak pedig egy része színleg, mások valójában átálltak, a többség illegálisba bújta.

Október 26-án délutántól november 4-e hajnaláig pontosan az történt Miskolcon is, mint az országban, azzal a különbséggel, hogy nálunk nem folytak harcok, és október 27-i délutáni sajnálatos egyetlen lincselés volt az, melyet nem tudtunk megakadályozni, a többi már igen. És igenis az egyetemista nemzetőr szakaszoknak köszönhetően Miskolc városa a rendet és fegyelmet azokban a napokban, még akkor is, ha azt a megtorlás során igyekeztek letagadni.

Ungváry Rudi könyvéből idézem az alábbi adatokat:

Lelőttek 2 hallgatót.

Börtönbüntetésre ítélték 11 hallgatót és 5 oktatót.

Internáltak 5 hallgatót és 1 oktatót.

Őrizetbe vettek, rendőri felügyelet alá helyeztek 28 hallgatót és 5 oktatót és nem oktatót.

Az ország valamennyi egyeteméről kizártak 9 hallgatót.

A Nehézipari Műszaki Egyetemről kizártak 4 hallgatót.

Azonnali hatállyal elbocsátottak 4 oktatót és nem oktatót.

Négy félévre kizártak 6 hallgatót.

Két félévre kizártak 2 hallgatót.

Megrovásban részesítettek 20 hallgatót és 3 oktatót és nem oktatót.

Megintésben részesítettek 5 hallgatót és 2 nem oktatót.

Bizonytalan, hogy milyen megtorlást szenvedett 2 hallgató és 2 oktató.

Megtorlást szenvedett összesen 108 hallgató, oktató és nem oktató.

A Miskolci Egyetem 2006. október 19-én megtartott 50. jubileumi ünnepségén az egyetem a megtorlást szenvedett volt polgárai közül:

- 5 bányamérnök hallgatónak,
- 13 kohómérnök hallgatónak,
- 45 gépészmérnök hallgatónak,
- 13 oktatónak és
- 2 dolgozónak,

összesen 78 főnek adományozott 56-os emléklapokat.

Ez itt egy teljesen szubjektív visszaemlé-

kezés, melynek keretében, ha a szerkesztő is úgy akarja, még a következő négy dolgot szeretném kiemelni:

a.) Nem értek egyet azzal, hogy nem teszünk, nem teszik meg az elvárható erőfeszítéseket annak érdekében, hogy a közvetlen a forradalmat követő években kiadott úgynevezett Fehér Könyvek kritikai kiadása elkészüljön. Megaláznál tartom, hogy a rendszerváltás utáni publikációk is mint hiteles forrásokra, kritika nélkül hivatkozzanak ezekre a kiadványokra.

b.) Szerintem még most sem lenne késő az 56-os Intézet vezetőit és a kutatók többségét szociológus végzettségű szakemberek közül kinevezni. (Mint tudjuk, a szociológusokat érdeklik az élő emberek, a történéseket kimondottan zavarják.)

c.) Tudom, hogy a történelemben nem működnek a „mi lett volna, ha”-val kezdődő kérdések. Most mégis felteszem a kérdést, ha az egész országban október 27. és november 4. között harcok és lincselések nélkül folyt volna az élet, és sikerült volna egy békés, bársonyos átmenetet megvalósítani (igen, tudom akkor sem engedték volna, akkor is beavatkoztak volna, de azért mégis)
MI NEM LETT VOLNA?

– Nem esett volna ki közel egy éves nemzeti jövedelem!

– Nem hagyta volna el több mint 200 000 tehetséges honfitársunk az országot (köztük az egyetemi hallgatók kb. 10%-

a!). Tudjuk, a világ nyert velük, a tehetőségükkel. De mi veszítettünk!

– Nem halt volna meg több mint 2 600 magyar ember és 669 szovjet katona!

– Nem végeztek volna ki a megtorlás során közel 400 embert!

– Nem hoztak volna kb. 22 000 bírósági ítéletet, és ebből nem került volna internálótáborba, börtönbe kb. 13 000 áldozat!

– A következő hányados nem csak számtani alapművelet, de nem került volna sor arra sem, hogy országosan minden 740. magyar állampolgárt (a gyerekeket is beleértve) internáljanak!

d.) Amióta egyetemünkön 56-os emlékünnepeket szerveznek, mindig ott voltam. Ez a legutóbbi 50. évforduló ugyanúgy teltházas volt, mint az első 1991-ben! Nagy bánatom, hogy a közbensőket szegényessé tette az, hogy a hivatalból jelenlévő (zászlót és koszorút vivő, verset, köszöntőt mondó) egyetemi hallgatókon kívül a hallgatóság között nem volt aktív egyetemista! Nem, nem felejtettem ki az énekkar tagjait, tényleg ott voltak az elején és a végén, de a két igen színvonalas megszólalásuk közötti időt a termen kívül töltötték... Több okát adták ennek azok, akikkel erről a bánatomról eszmét cseréltem.

Szeretném megélni az 51. emlékünnepeket, hogy lássam, az unokámon kívül lesz-e a hallgatóság között egyetemista?

Jó szerencsét!

 id. Kaptay György

■ SZAKOSZTÁLYAINK ÉLETÉBŐL

A budapesti vaskohászok hídépítési szakmai napja

Az OMBKE vaskohászati szakosztály budapesti helyi szervezete a Budapesti Műszaki Főiskola Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Karával közösen 2007. november 8-án a főiskola Népszínház utcai épületében Hídépítés címmel szakmai napot szervezett. A jelenlévők négy értékes előadást hallhattak a hidak szerkezetéről, a hídépítés technológiájáról, és különösen érdekesek voltak az alapanyagok: a vasbeton, a nagyszilárdságú hegeszthető acél és mint érdekesség, a kereskedelmi forgalomban kapható tézsza.

Dr. Domanovszky Sándor „A termomechanikusan hengerelt hegeszthető finomszemcsés acélok (S460M/ML) és az

azokkal szerzett tapasztalatok a dunaujvárosi Duna-híd építésénél” című előadása egy rövid áttekintéssel indult, hogyan fejlődött a finomszemcsés, hegeszthető acélok családja és a rájuk vonatkozó szabvány. Az előadó élményszámba menő képeket mutatott a magyarországi hidakról, melyek építési tapasztalatai nélkül nem lehetett volna felépíteni a dunaujvárosi Duna-hídat.

A bevezetés után rátért a híd kivitelezési munkálataira, melyek közül kiemelkedően érdekes művelet volt a helyszíni méretre vágás és hegesztés. A híd két ártéri és egy mederhíd együttese, a jobb parti ártéri szakasza 13 nyílású és 1067 m hosz-

szú, a bal parti ártéri része pedig 4 nyílású és 302 m hosszú. A kosárfül szerkezetes, húzott rudas mederhíd 307,8 m hosszú, így a híd teljes hossza megközelíti az 1 700 m-t, összsúlya pedig a 22 000 tonnát. A főmérnök úr érdekességként elmondta, hogy a szerkezet méreteiből adódó dilatáció miatt a kosárfül záró elemét csak jó időben lehetett a helyére hegeszteni. Az előadásból kiderült, hogy a megépítés alapfeltétele volt az S460M/ML jelű, termomechanikusan hengerelt acéllemezek alkalmazása, mert a szerkezet sajátosságai miatt az egyes elemek hegesztéshez szükséges előmelegítését igen nehézkesen lehetett volna megoldani.